

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Collegium Civitas w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 50/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Collegium Civitas w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Rektora Collegium Civitas w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 50/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lutego 2020 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Nie jest możliwa ocena, czy zostały spełnione wymagania określone w § 3 ust. 1 pkt 5 i 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.), ponieważ w programie studiów nie określono zasad i form odbywania praktyk zawodowych, a także efektów uczenia się przypisanych do praktyk i sposobów ich weryfikacji. Do wniosku nie dołączono sylabusu praktyk zawodowych. Tym samym nie można stwierdzić, czy termin ich realizacji oraz zasady i formy odbywania, a także przyporządkowana praktykom liczba punktów ECTS umożliwią studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Dokument noszący tytuł „Studenckie praktyki zawodowe w Collegium Civitas” nie określa celu praktyk na wnioskowanym kierunku, ich programu oraz efektów uczenia się, które ma osiągnąć student oraz sposobów ich weryfikacji.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia uzupełniła opis zasad i form odbywania praktyk zawodowych, jak również efektów uczenia się przypisanych do praktyk i sposobu ich weryfikacji. Dołączono procedurę odbywania i zaliczania praktyk studenckich określającą organizację praktyk w Collegium Civitas dostosowaną do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz opis strategii rozwoju praktyk w Uczelni.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła: Procedurę odbywania i zaliczania praktyk zawodowych w Collegium Civitas (I i II stopień), formatkę raportu opiekuna praktyk z realizacji efektów uczenia (II stopień), Strategię rozwoju praktyk studenckich w Collegium Civitas na lata 2020 – 2023, Zarządzenie Rektora Collegium Civitas 38/2019 w sprawie Strategii rozwoju praktyk studenckich w Collegium Civitas na lata 2020 – 2023 oraz Procedury odbywania i zaliczania praktyk zawodowych w Collegium Civitas; sylabus praktyk zawodowych. Praktyki zostały ujęte w programie studiów, określono dla nich efekty uczenia się. Praktykom przypisano 13 pkt ECTS (25-30 godzin za 1 pkt ECTS, 390 godzin w semestrze). Formę zaliczenia praktyk określono jako zaliczenie. W sylabusie praktyk (II stopień) nie określono metod i form oceny pracy studenta (kryteria i forma zaliczenia zajęć) w polu tym wskazano jedynie, że „do metod weryfikacji efektów uczenia uzyskiwanych w procesie realizacji praktyk studenckich zalicza się: 1) wypełnienie karty praktyk 2) przygotowanie raportu z praktyk zawodowych”. Wypełnienie karty praktyk oraz przygotowanie raportu z praktyk zawodowych nie stanowią metod weryfikacji efektów uczenia. Jednocześnie bez określenia metod i form oceny pracy studenta niemożliwa jest weryfikacja efektów uczenia się. Z treści sylabusu nie wynika, którego poziomu studiów on dotyczy, wskazano w nim jedynie semestr studiów (4). Cele oraz treści merytoryczne przedmiotu (praktyki) nie korespondują z celem praktyk oraz elementami pracy studenta. Uwaga ta dotyczy szczególnie elementów w zakresie aktywności badawczej zdefiniowanych w sylabusie praktyk jako: przeprowadzenie pracy badawczej (30) oraz projektowanie narzędzia badawczego (30). Działalność badawcza z założenia nie jest celem praktyk. Jednocześnie proporcjonalnie mało godzin (90/390) zaplanowano na pracę nad projektem. Aktywność ta wśród zaplanowanych w sylabusie elementów pracy studenta w najlepszy sposób dokumentuje efekty praktyk. Cel praktyk „zapoznanie studenta z działalnością przedsiębiorstwa” także budzi zastrzeżenie. Umieszczenie praktyk na 4 ostatnim semestrze studiów magisterskich oraz wyznaczenie jako terminu złożenia Karty Praktyk 30 września może rodzić problem z ich realizacją biorąc pod uwagę fakt, że jest to semestr, w którym studenci zobowiązani są zakończyć pracę magisterską i przygotowują się do egzaminu dyplomowego. Analiza treści Raportu z realizacji efektów uczenia się w zakresie praktyk wskazuje, że efekty te rozliczane są przez opiekuna praktyk na bazie jego subiektywnej oceny. Raport w polu „Realizacja efektów uczenia” wskazuje - Proszę ocenić, w jakim stopniu udało się studentowi zrealizować zdefiniowane dla praktyk efekty uczenia: 1 – stopień niski, 6 – stopień wysoki. Ani w sylabusie praktyk, ani w raporcie nie określono kryteriów oceny i wymagań jakie student powinien spełnić, aby uzyskać ocenę: 1,2,3,4,5,6. Ocena opiekuna dokonywana jest zatem w oderwaniu od kryteriów oceny (niezdefiniowane w sylabusie i raporcie) oraz sposobów weryfikacji efektów uczenia się (niezdefiniowane w sylabusie i raporcie) bez udokumentowania efektów uczenia (sylabus nie określa sposobów weryfikacji efektów uczenia się). Podobnie w sposób bardzo ogólny odniesiono się do zaliczenia praktyk, m.in. „Praktyki studenckie można zaliczyć poprzez otrzymanie oferty z Centrum Karier”. Takie sformułowanie z uwagi na wysoki poziom ogólności nie jest wystarczające, może wprowadzać studentów w błąd oraz prowadzić do trudności w rozliczeniu praktyk. Z treści punktu 4 „Zaliczenie praktyk” wynika, iż nie dotyczy on de facto zaliczenia praktyk, a formuły ich realizacji, która ma prowadzić do ich zaliczenia. Uczelnia podjęła wysiłek uzupełnienia brakujących dokumentów, jednak analiza przedłożonych dokumentów wykazała w nich nieprawidłowości, które w efekcie końcowym sprawiają, że w oparciu o przedłożone

dokumenty nie jest możliwe dokonanie weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Uczelnia nie przedstawiła procedury dyplomowania studentów, ograniczając się do stwierdzenia, że „szczegółowe opisy zawarte są w stosownych uchwałach, regulaminach i procedurach operacyjnych”. Uniemożliwia to ocenę weryfikacji efektów uczenia się przewidzianych do realizacji na tym etapie studiów.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przedłożyła szczegółową „Procedurę uzyskania tytułu zawodowego magistra w Collegium Civitas”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedłożyła „Procedury uzyskania tytułu zawodowego magistra w Collegium Civitas” wraz z Zarządzeniem Rektora Collegium Civitas 49/2019 z 1.10.2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury uzyskania tytułu zawodowego magistra w Collegium Civitas. Procedura określa: proces dyplomowy, charakterystykę zajęć składających się na proces dyplomowy, wymagania dotyczące pracy dyplomowej, dyscyplinarne postępowanie antyplagiatowe, opis wymagań w zakresie egzaminu dyplomowego, tryb ukończenia studiów, regulację niestandardowego przebiegu procesu dyplomowego: przedłużenia i odwołania. Analiza treści procedury dyplomowania zapewnia ramy dla weryfikacji efektów uczenia się przewidzianych do realizacji na tym etapie studiów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

3. Wnioskodawca nie zapewnił wszystkim studentom możliwości odbycia praktyk zawodowych i osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla tych praktyk. Uczelnia przedstawiła porozumienia z czterema podmiotami deklarującymi umożliwienie odbycia praktyk dla studentów kierunku zarządzanie na studiach drugiego stopnia. Wśród nich znajdują się: organizacja pozarządowa oraz placówka edukacyjna. Podmioty te nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się powiązanych z zarządzaniem podmiotami gospodarczymi. W żadnej z deklaracji nie zamieszczono informacji o czasie trwania praktyk. Pozostałe umowy i porozumienia dołączone do wniosku nie zawierają informacji o kierunku studiów, którego dotyczą.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia stoi na stanowisku, że przedstawione uprzednio do oceny dokumenty, porozumienia z podmiotami deklarującymi umożliwienie odbycia praktyk dla studentów kierunku zarządzanie na studiach drugiego stopnia umożliwiają wszystkim studentom odbycie praktyk zawodowych i osiągnięcie efektów uczenia się dla tych praktyk. Wychodząc naprzeciw rekomendacjom PKA Uczelnia przedstawiła dodatkowe deklaracje podpisane przez podmioty zapewniające możliwość odbycia praktyk studentom kierunku zarządzanie (studia drugiego stopnia) wraz z uzupełnieniem godzin praktyk.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedłożyła dodatkowe deklaracje od siedmiu podmiotów gospodarczych, które zadeklarowały przyjęcie studentów kierunku zarządzanie (studia drugiego stopnia) na praktykę od semestru 2021/2022 w wymiarze 390 godzin.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. Nie są spełnione wymagania określone w § 9 ust. 1 pkt 6 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1, ponieważ do wniosku nie dołączono informacji o kompetencjach zawodowych osób, którym powierzono zajęcia z 14 przedmiotów: Marketing doświadczeń w zarządzaniu marką, The Art of Oral Written Communication, Semiotics of Popular Culture, Rynek mediów i reklamy, Przygotowanie do wystąpień publicznych, Prezentacji i autoprezentacji z elementami pracy z ciałem i głosem, Kompetencje trenerskie i mentoringowe w biznesie, Internet, Society, Information – Modern World Problems, Inbound marketing, Elites and Leadership in Contemporary Politics, Coaching zespołów – monitorowanie postępów, angażowanie, Business and Culture, Bezpieczeństwo organizacyjne, personalne i techniczne w politykach bezpieczeństwa, Belt and Road Initiative CEE Perspective, Analiza trendów konsumenckich.

Ponadto kompetencje nauczycieli akademickich, którym planuje się powierzenie prowadzenia zajęć z 6 przedmiotów: Zachowania organizacyjne, Założenia metodyki design thinking, Myślenie wizualne, Nowoczesne systemy informatyczne w biznesie, Finanse w zarządzaniu, Design thinking w projektowaniu produktów i usług nie są związane z zakresem tych przedmiotów i nie pozwalają na prawidłową realizację tych zajęć. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 2 do Uchwały.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia deklaruje, że wdrożono sygnalizowane przez Prezydium PKA uwagi odnośnie składu zaproponowanej kadry. Jednocześnie wskazuje, że do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy załączone zostały dodatkowe dokumenty potwierdzające kompetencje kadry, pozwalające na weryfikację wniosku. Dołączono także pakiet informacji na temat kompetencji zawodowych 14 wykładowców.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia w stosunku do 10 (z 14) przedmiotów przedłożyła dokumenty pozwalające na weryfikację prawidłowości obsady przedmiotów. W stosunku do trzech przedmiotów: Coaching zespołów – monitorowanie postępów, angażowanie, Business and Culture, Kompetencje trenerskie i mentoringowe w biznesie, weryfikacja nie jest możliwa z uwagi na niespójność informacji przedstawionych w dokumentacji dotyczącej obsady. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera załącznik nr 1 do Uchwały. W przypadku przedmiotu Prezentacja i autoprezentacja z elementami pracy z ciałem i głosem dokumentacji nie przedstawiono.

Z treści wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z dnia 23.03.2020 (data wpływu do PKA 25.03.2020) pkt 4.1. nie wynika aby w uzupełnionej przez Uczelnię wersji wniosku dokonywane były zmiany w obsadzie i wykazie przedmiotów fakultatywnych w stosunku do dokumentacji poddanej uprzednio ocenie PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. W związku z nieprawidłową obsadą zajęć z 6 przedmiotów oraz brakiem informacji o doświadczeniu zawodowym osób, którym planuje się powierzenie zajęć z 14 przedmiotów, nie można ocenić, czy prawidłowy jest planowany przydział i wymiar zajęć dla nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem liczby godzin zajęć przydzielonych nauczycielom akademickim zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy oraz zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w powiązaniu z zapewnieniem prawidłowej realizacji zajęć.

Stanowisko Uczelni

W opinii Uczelni osoby zakwestionowane przez PKA posiadają kompetencje do realizacji zajęć z 6 przedmiotów wymienionych w uzasadnieniu opinii PKA. Niemniej jednak Uczelnia respektując rekomendacje PKA dokonała zmian.

W opinii Uczelni obecny, planowany przydział i wymiar zajęć dla nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć z uwzględnieniem liczby godzin zajęć przydzielonych nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy oraz zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w powiązaniu z zapewnieniem realizacji zajęć jest prawidłowy.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia dokonała korekt w obsadzie 6 przedmiotów wymienionych w załączniku 2 do uchwały Prezydium PKA nr 50/2020. W stosunku do trzech przedmiotów: Zachowania organizacyjne, Finanse zarządzaniu oraz Neurozarządzanie obsada nadal jest nieprawidłowa. Szczegółowe informacje zawiera załącznik nr 2 do Uchwały.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. W sylabusach przedmiotów powtarzają się te same treści kształcenia np. teoria przywództwa znajduje się w sylabusach przedmiotów: Psychologia w zarządzaniu, Psychologia przywództwa i zarządzanie zespołem, Zachowania organizacyjne oraz Przywództwo w organizacji. Modele kultur omawiane są na zajęciach: Zachowania organizacyjne, Zarządzanie w środowisku wielokulturowym, Komunikacja w środowisku kulturowym. Opis treści kształcenia nie wskazuje, by w ramach kolejnych zajęć przedstawiono je w sposób bardziej pogłębiony. Ogranicza to efektywność procesu uczenia się.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia deklaruje, że sylabusy wszystkich zajęć, w tym wyszczególnionych w uzasadnieniu PKA, zostały zweryfikowane.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia wprowadziła zmiany w sylabusach. Nadal jednak zdarzają się powtórzenia treści programowych, m.in. zachowania organizacyjne są omawiane na przedmiocie Zachowania organizacyjne i Neurozarządzanie. Treść sylabusów nadal budzi zastrzeżenia, np. Finanse w zarządzaniu (m.in. brak literatury przedmiotu; weryfikacja efektów uczenia się deklarowana w sylabusie jedynie w formie egzaminu, a oczekiwana w formie prac pisemnych oraz

w formie egzaminu – brak spójności treści sylabusu); Marketing doświadczeń w zarządzaniu marką brak literatury obowiązkowej; The Art of Oral and Written Communication – brak literatury mimo, że zaplanowano 20 godzin na jej studiowanie; Psychologia przywództwa (Tematy zajęć 1-3 powtarzają się, a powinny zostać określone w sposób bardziej precyzyjny umożliwiający identyfikację różnic między treściami programowymi podczas poszczególnych zajęć). W sylabusach bardzo często jedyną formą weryfikacji efektów uczenia jest praca zaliczeniowa (przedmioty: Myślenie wizualne, Neurozarządzanie, Design thinking w projektowaniu komunikacji), co poddaje w wątpliwość efektywną weryfikację zróżnicowanych efektów uczenia się wskazanych w wymienionych sylabusach przy pomocy jednej formy weryfikacji zwłaszcza, że sylabus nie określa minimalnych wymogów w zakresie pracy zaliczeniowej.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. Wniosek o pozwolenie na utworzenie studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie nie zawiera opisu działań na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewniania jakości kształcenia.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia wskazuje, że wniosek został uzupełniony o szczegółowy opis procedur służących doskonaleniu programów studiów (Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Collegium Civitas).

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza uzupełnionej dokumentacji (uzupełniony wniosek o Priorytet 6 oraz uchwała Senatu Collegium Civitas nr 238 z dnia 29 września 2014 r.) prowadzi do następujących konstatacji:

- dokonywanie zmian w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia w Collegium Civitas wymaga stosownej uchwały Senatu. Uchwała Senatu Collegium Civitas nr 238 z dnia 29 września 2014 r. wraz z załącznikiem stanowiącym opis Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Collegium Civitas na dzień rozpatrywania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jest niespójna co do treści (zgodnie z uchwałą Senatu nr 238 z dnia 29 września 2014 s. 7 polityka jakości kształcenia jest realizowana na podstawie 5 priorytetów) z uzupełnionym wnioskiem Collegium Civitas o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym wraz z załącznikami (zgodnie z uzupełnionym wnioskiem s. 19 i 20 polityka jakości kształcenia jest realizowana na podstawie 6 priorytetów). Dodatkowo Uchwała Senatu Collegium Civitas nr 238 z dnia 29 września 2014 r. nie została zaktualizowana pod kątem spójności jej treści ze Strategią Collegium Civitas na lata 2018-2021 (odwołuje się do Strategii 2012-2017);
- dodany w uzupełnionym wniosku „Priorytet 6. Ustawiczne doskonalenie przyjętych programów studiów oraz jakości ich realizacji w drodze aktualizacji treści kształcenia oraz unowocześniania i zwiększania efektywności form kształcenia” w swojej treści całkowicie pomija rolę Komisji ds. Jakości Kształcenia w procesie doskonalenia programów studiów oraz jakości ich realizacji (odpowiedzialna m.in. za formułowanie zaleceń dotyczących programów kształcenia; zakres kompetencji s. 8 pkt. 3.1.2 załącznik do Uchwały Senatu 238 z dnia 29 września 2014 r.), odwołując się wyłącznie do roli Katedr (Katedra

Uchwała nr 87/2020
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 23 kwietnia 2020 r.

Zarządzania), które są zgodnie z załącznikiem do Uchwały Senatu 238 z dnia 29 września 2014 r. pkt. 3.1. s. 9 zobowiązane m.in. do implementacji zaleceń Komisji ds. Jakości Kształcenia dotyczących programów studiów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 1, 4, 5, 6 i 7 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 50/2020 z dnia 27 lutego 2020 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Collegium Civitas w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
29.04.2020

Krzysztof Diks

